

מסורת הש"ס

א) [צ"ל אבי אמר] (טו ג) ע"ז מג: א) [עירובין סד:] א) שבעת הקמים ולא יראה לק' חמץ ולא יראה לק' שאר בכל גבלה: שמות יג ז

תורה אור השלם

1. מצות האכל את שבעת הקמים ולא יראה לק' חמץ ולא יראה לק' שאר בכל גבלה: שמות יג ז

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה צין לפני וכו' שמתוך צין לאמר זמנו כלי' והוא: (טו ג) תוס' ד"ה ע"ז וכו' אמרם והביא אמתין הטס:

מוסף רש"י

ר' יוסי אומר שחוק זוורה לרוח, שלא יכיל זה ישאל ליהנות ממנה (ע"ז מג).

מוסף תוספות

א. [ואדרבה] כתיב לא ידבק בידך מאומה מן החרוס ואפי' כל דהו. תוס' ע"ז מג: ב. אבל לים המלח שרי בעיניה. תוס' שאלן. ג. דלרבה אפי' בנהמא בעיא פירור ולרב יוסף כיון דמאלי לא בעיא פירור. תוס' ר"פ. ד. וראויה לזבל. ע"ס.

רבינו הגנאל

חזר ר' יהודה ודנו דין אחר, נותר היה הוא בכל תותירו, וחמץ היה הוא בכל תותירו, מה נותר טעון שריפה אף חמץ טעון שריפה. אמרו לו חטאת העוף הבאה על הספק ואשם תלוי לדברך יוכיחו שכן בכל תותירו, כרתיב לא ירח ממנו עד בקר, ואנו אומרים בשריפה ואחא אומר בקבורה, דתנן בטוף תמורה, אשתי תלוי ישרף, ר' יהודה אומר יקבר, חטאת העוף הבאה על הספק ושרף, ר' יהודה אומר יטילנה לאמה. ונתניא כיצד אמר רבי יהודה יטילנה לאמה, מנתחה אבר אבר, ומשליכה לפני אמה ומתגלגלת ויורדת לנחל קדרון. ת"ד אשם תלוי וחטאת [העוף] הבאה על הספק וחולין שנשחטו בעורה, ר' יהודה אומר יקברו ר' שמעון אומר ישרפו. שתק ר' יהודה. וירושלמי אשם תלוי בשיטתן יוכיח, שאסור באכילה ובהנאה וחיובין עליו כתיב ויש בו זמן, ואחא אומר בקבורה ולא בשרפה. שתק ר' יהודה. פירושו אשם תלוי שנודע לו אחר שחיטה. וחטאת העוף הבאה על הספק, שנודע לו אחר מליקה. דתנן בכריתות פ' המביא אשם חטאת העוף הבאה על הספק אם משמולק נודע לו הרי זו תקבר. שתק ר' יהודה, היינו דאמר אינשי כפא דחט נגרא כו'. פירוש כמו

כל שעה פרק שני פסחים

חמץ ישנו כגון חלב וסומן לפניו ושגג בלחוד מהן ואינו יודע איהו מהן אכל ואם שחטו ואירע בו פסול או נותר פליגי ר' יהודה ורבנן בשליה פרק צמרא דתמורה (ל' יהודה בקבורה לרבנן

כח.

חזר ר' יהודה ודנו דין אחר. הא דקרי ליה השמא דין אחר טפי מהני דלעיל אומר ריב"ז משום דהשתא אין לריך לאיסור אכילה והנאה וענוש כרת אלא צדד דכל תומירו לחודה מזינו למילף דליתיה צולוחו: וחמץ הרי הוא בבב תותירו. תימיה לר"י

היכי עבד לעיל קל וחומר מנוטר

שאינו צבל יראה וצל ימצא והא חשיב הכא כל תומירו כמו כל יראה ואומר ר"י דמכל מקום נראה דעבד שפיר קל וחומר דיותר אינו צבל יראה למיד שהותר עובר ושוב אינו עובר אצל חמץ אפי' לאחר שהותר

אמרו לו אשם תלוי יוכיח. מימיה

לרשב"א לדבריהם דרבנן לאמרו שהם צשריפה אמאי לא יליפין חמץ מנוטר שהוא צשריפה ואומר ר"י דמשמע להו"י הנותר צשריפה ולא כל איסורין צצמורה צשריפה ואפי' חמץ: ואתה אומר בקבורה. טעמא דר' יהודה דריש צמ"כ מני קדש הוא הוא צשריפה ולא חטאת עוף ואשם תלוי צשריפה:

ותנן נמי גבי ע"ז. אומר ר"י

דרבנן דמתמינן היינו רבי יוסי דפרק כל הללמים (ע"ז מג): אפי' נמי ממתי' דהכא א"ש כרבנן דהתם לאמרו לו אף היא נעשה וצל ומגדל צמחים ורממנא אמר לא ידבק צידן וגו' והא דשרי הכא היינו משום דצחמץ כמיב לא יאכל ואינו אסור אלא כדרך הנאה וכי האי גוונא לאו דרך הנאה היא אצל ע"ז לא כמיב אכילה ו' אסור אפי' שלא כדרך הנאה: חמץ ד' שאר נהרות. דלא מזינו שהיה שונה צשום מקום גבי חמץ יס המלח אצל גבי ע"ז כי צכמה דוכמין כי האי דלעיל יולין הנאה לים המלח הלכך סתם יס דמני גבי ע"ז הו' יס המלח מיהו לרבה מועלת שמיקה צשאר נהרות כדקאמר צסמוך כחון צים המלח כחון צשאר נהרות: איפכא מסתברא. לשון איפכא אינו מיושב דמה שייך איפכא כיון צרבה משום אומת: ע"ז ד'א צמיה בעי שמיקה. לכאורה משמע דלרצ יוסף צעי שמיקה אפילו צים המלח דמסתמא אמאי דקאמר רבה אין לרין שמיקה דהיינו צים המלח קאמר רב יוסף צעי שמיקה ועוד אפי' צשאר נהרות דוקא קאמר רב יוסף צעי שמיקה ולא צים המלח ולא פליג ארצה צע"ז אלא צחמץ א"כ מאי קאמר תניא כוותיה דרב יוסף ומאי קאמר נמי שמיקה קשיא לרבה ולפי זה לרב יוסף צשאר נהרות לא מהני שמיקה מדקמלריך להוליך לים המלח ואין צשאר נהרות על פני המים משמע דמהני שמיקה צשאר נהרות ועוד דצבל מקום דמוכיר יס המלח צע"ז ובצאר דוכמין יס המלח ופ"י הכי מהני צשאר נהרות דצסוף כל הללמים (ע"ז מט): תנן ר' אליעזר אומר יולין הנאה לים המלח ואמרינן התם צגמרא גבי צחית שקול ד' זוזי ושדי לנהרא וכן צנויר (דף כד.) וצמעילה (דף יא.) תנן גבי מפריש מעות למיר ומת יולין לים המלח אלמא הקדש צעי יס המלח וצערמין (דף כט.) אמרינן גבי הקדש שקול ארבעה זוזי ושדי צנהרא לך נראה דגם לרב יוסף לא צעי שמיקה אלא צשאר נהרות² כמו לרבה אלא דרבה סבירא ליה דמטיל לים סתם דע"ז היינו יס המלח וצלא שמיקה כדמנא רישא גבי צורת לצנה וצורת חמה וצכמה דוכמי יולין לים המלח ורב יוסף מוקי לה צשאר נהרות ועל ידי שמיקה מדלא תני צהדיא יטיל לים המלח וליכא צין רבה לרב יוסף אלא חמץ צשאר נהרות¹ וא"ת לרבנן דליית להו צע"ז (מפרש) [שוחקן] וזורה לרוח מה יעשו מע"ז אטו כל שעה יולין לים המלח דלרבנן לא מהני שמיקה צשאר נהרות דמאי קאמר ויזר על פני המים לא נתכוין משה אלא לצדוקן כסוטה ומדאיצטריך להאי טעמא מצלל דלא מהני שמיקה צשאר נהרות וטעמא לפי שהמים מוליכים אותו על ידות הנהר¹ ויש לומר דלרבנן מפרש וזורה לרוח במקום שאין מגדל צמחים (טו) וכן אמרינן התם:

רבי

עין משפט
גור מצוה

נח א מ"י פ"ג מהלכות חמץ הלכה יא סמך עשין לו טו"ש"ע ח"ח סימן תמה סעף א:

בב ב מ"י פ"ח מהלכות ע"ז הלכה ו טו"ש"ע י"ד סי' קמו סעף ד:

ג א מ"י שם ה"ל ו פ"ג מה"ל חמץ הלכה יא סמך עשין לו טו"ש"ע ח"ח סי' תמה סעף א:

ד מ"י פ"ח מהלכות חמץ הלכה א ב טו"ש"ע ח"ח סי' תמה סעף א:

ה"ל ד סמך לאין עו טו"ש"ע שם סעף ג:

ו מ"י שם הלכה ח:

לענין רש"י

הומ"ל. לנבוא על ידי שאיפה. מ"ר ביטא"ה. ים המלח.

רבינו הגנאל

משל אומרין בני אדם, הכף שחטטו בני אדם וחוקקו, כי חטטו חוקק אחד הוא, כגון החוטט בגדיש לעשות לו סוכה בחומו, שריפין החרדל שלו, כלומר שאלו לא מצאו בחומו, שריפין לא היו שריפין החרדל שלו. וכן היה ר' יהודה אומר אילו לא השיבנו מדבריו לא היו משתקין אותו. פ"י סדנא, כמו היה יושב בספינה, או באסדה. והם בכלים שנותנין ברבלי הכלאים בבית הכלא. גיראה. האומן העושה החצים. והכמיש אומרים מפרד וזורה לרוח או מטיל לים. ותנן נמי גבי ע"ז כי האי אומר שתק וזורה לרוח ומטיל לים. ואיבעי [לרוח מפרן] ומטיל לים, שחוק ומטיל לים, או כשמיטיל לים לא בעי אפירה ולא שמיקה. ופשיט רבה כי החמץ דאזיל אפילו צשאר נהרות לעולם צריך פירור, אבל ע"ז דליים המלח הוא דאזיל לא בעי פירור. ואקשין עלה, והתניא היה מהלך במדבר שוחק וזורה לרוח, בספינה שוחק ומטיל לים. ומשני הא דתניא שוחק צשאר נהרות, כי קאמינא אאר דע"ז לא צריכה שמיקה, שמשליכה לים הגדול. רב יוסף אמר חמץ כשמשליכין אותו לים לא בעי פירור, אבל ע"ז לעולם בעי שמיקה. ואקשין עלה והתניא היה מהלך במדבר מפרד וזורה לרוח בספינה מפרד ומטיל לים. ומשינן הוא דתניא מפרד בחטים, כי קאמינא דלא בעי פריחה בנהמא והלכתא כרבה דאמר חמץ בעי פירור.

מת"י חמץ של נביר צשאר עליו הפסח מותר כו'. תוספתא ישראל וגוי שהיו באין בספינה [וחמץ ביד ישראל] הרי זה מוכרז לכביר או נותנו לו במתנה וחזרו וקוהו ממנו אחר הפסח ובלבד שלא יערים עליו ותנו לו במתנה בגמרה רשאי ישראל לומר

לגוי עד שאתה לוקח ממני במנה קח במאתיים שמו אצטרך ואקח ממך אחר הפסח. מני מתני' לא ר' יהודה ולא ר' שמעון ולא

לגוי עד שאתה לוקח ממני במנה קח במאתיים שמו אצטרך ואקח ממך אחר הפסח. מני מתני' לא ר' יהודה ולא ר' שמעון ולא

כל שעה פרק שני פסחים

סד א מ"י פ"א מהל'
תמן הל' ד':
סה ב מ"י שם הלכה ו
סג ס"א ל"ח ע"ו:
ג מ"י פ"ט מהל' ק"טן
פסק הלכה ט':

מוסף רש"י

תמה על עצמן וכו'.
דמ"ל מותר בהנאה כל
שעה וכו' לאחור הפסק
ופליגא דר' יהודה לפסק
תמן שעבר עליו הפסק
אסור בהנאה (יע"ל בב.).

מוסף תוספות

א. [ד]אי מותר באכילה
לר"ש בשש שעות
אחרונות. מנא ליה דאתאן
לתי"ק דילמא ר"ש היא
ואלילה דחמשה עשר קאי.
תוס' שא"ן ב. דאמר דלא
יאכל דוקא הוי איסור
הנאה. תוס' הל"ש.
ג. ולאחר זמנו. שם.
ד. דמסתבר לרמב"ם אהר"י
כל לאוי דאכילה דכתיב
גבי חמץ. שם. ה. דאפילו
כפסק נמי הוא חיוב. תוס'
ר"פ. ו. בשלמא גבי עירל
נימא דר"ל דחיבי לאכול
מנה ומרור ומכל מקום
פסק לא מצי למיכל
כדכתיב כל עירל לא יאכל
בו. שם. ז. וס"ד אמינא
כיון דכתיב על מצות
ומרורים יאכלוהו ובפסק
גילו חיוב למול. תוס'
שא"ן. ח. אע"ג דאי אפשר
לו למול מפני הסכנה הוי
עירל כיון שגויע חומץ.
תוס' יעומע.

רבינו הגנאל

ר' יוסי הגלילי, מאי היא,
דנתיא חמץ לפני זמנו
ולאחר זמנו עובר עליו וכו'
מנ, אי ר' יהודה, חמץ
סתמא קנתי דאסור ואפילו
דנכרי. אי ר' שמעון

רבי שמעון אומר חמץ לפני זמנו ולאחר זמנו אינו עובר עליו
ב"א ב"א. נראה דלרבי שמעון נהי דאין עובר עליו בלאו
דחמץ לפני זמנו מודה הוא דאסור באכילה משש שעות ולמעלה
מדאמרין בפ"ק (לעיל דף יד.) אין
הטמאה משמע הא לצדה שורפין

בשש ואי מותרת לאכול יאכלנה עד
הלילה ועוד דקאמר משעה שאסור
באכילה אסור בהנאה אמתא לת"ק
מכלל דלרבי שמעון אסור באכילה
אע"פ שאינו אסור בהנאה דהיינו
אחר שש^א ונראה דנפקא ליה מתשביטו
ומאך חלק ומשמע תשביטו שלא כדרך
הנאה דהיינו אכילה אצל להסיקו תחת
תבשילו מותר לרבי שמעון וא"ת למה
שורפין בשש לרבי שמעון יסיקו עד
הלילה מעט מעט תחת תבשילו וי"ל
דגרינן שמה יאכלנו וכן לרבי יוסי
הגלילי דשרי חמץ להסיקו תחת
תבשילו היינו הכל צידד אצל מעט
משע לא שמה יאכלנו דמסתמא אית
ליה אור לארבעה עשר צדקין וכו':
אם כן מה תלמוד לומר **לא תאכל**
ע"ז. הלשון דחוק ונראה
לרשב"א דהכי פירושו והלא כבר
נאמר תאכל עליו מנחה והוא עליו
ע"כ אאכילת פסק קאי הכי נמי
לא תאכל עליו חמץ קאי נמי אשעת
אכילת פסק וקשה אמאי איצטרך
קרא להכי מתיבה תימי שהא צבל
תאכל חמץ צ"ד דהא כולוהו קראי
מנכרין לקמן אליבא דרבי שמעון:
והד לפני זמנו. וא"ת ולחוקיה^ב
מננן איסור הנאה לפני זמנו^ג
דליכא אלא חד לא יאכל והוא
מסכדן מוקמינן תוך זמנו ואורי'^ד
כיון דחד מהנהו קראי משמע איסור
הנאה לא נחלק צייטס^ה:

מחמת דבר אחר. פי' ריב"א
מחמת דבר אחר דלא
מינו דעל ידי שאור מיקרי חמץ טפי
משנתחמץ מאליו דמוכח צפיק כל
המנחות (מנחות ב.): אלא כגון שנתחמץ
על ידי שמרי יין שמיבשין השמרים
בזמנו כאשר עושין בדרך אשכנז
ול"ד לעיסה שילושה ציין לית ציה
כרת וש צה ללו:

ואיך נפקא לה מבערב תאב"ו
בצוה. תימה לר"י דכפ'
קמא דקדושין (ד' ז'): נפקא לן בזמן
הזה ממושבותיכם דכתיב גבי מנחה
והיינו דלא כחד ועוד תימה לרז' אחא
זר יעקב דאית ליה בשילהי ערבי
פסחים (לקמן קכ.). מנה זמן הזה
דרבנן ודריש התם לכולהו קראי דלא
ככל התנאים^ו:

כל ער"א יאכל בו וכו' בן נבר
לא יאכל בו בן הוא אינו אוכל
אבל אוכל הוא במצה ומרור. תימה
גבי זן נכר שהו מומר אמאי
איצטרך קרא פשיטא שחייב לאכול מנה^ז

פשיטא דאזו מנה קדושה אית זה^ח וי"ל דאיצטרך להיכא דנשחט הפסח כשהיה מומר ועשה תשובה דאף על גב דלא אכיל בפסח דאין נאכל
אלא למנויו^ט מכל מקום חייב לאכול מנה ומרור^י:

ער"א. פי' הקונטרס שמתו אחיו מחמת מילה ולפירושו פסול נמי בתרומה דזהערל (יעמות ע. וסס) יליף תרומה מפסח בגו"ש דתושב ושכיר
והא דמיבעיה לן התם (דף ע"א) ערל קטן מהו לסוכו שמן של תרומה ערלה שלא בזמנה פוסלת או לא יש לחלק צין שלא בזמנה דקטן
שאין חייב למוול כיוצא בו^י למתו אחיו מחמת מילה דכיוצא בו צייצין^{יא} ומדע דהא טומטום אינו אוכל בתרומה דזהערל (שם ע"ב) אף על גב
דמסכדא אין חייב לקרוע הוא הדין מתו אחיו מחמת מילה דאינו אוכל אף על גב דאינו חייב למוול:

ומשעה שאסור באכילה. היינו משש שעות ולמעלה דלמרחן (ע"א) לפני
זמנו בלאו והא מילתא רבי יהודה קאמר לה דמפרש בגמרא
אתאן לתנא קמא: **סמה על עולמן** וכו'. דלפילו בתוך המועד
קאמר דמותר בהנאה וקא

ולמעלה שחיתה דהיינו משש שעות
ולמעלה שחמה נותה להעריב: הכי
גרסינן חמץ אין לי אלא שנתחמץ
מאליו: מנין לפסח מזרים. שלא
נהגו זו איסור חמץ אלא יום אחד:
פ"ל לא יאכל חמץ וסמך ליה היום
אסם יוצאים. לא יאכל חמץ היום:
ואי צעים אימא סמוכין לא דריש.
רבי יהודה אלא צמסנה מורה

לחוד והכי שמעינן ליה צפרק
קמא דיצמות (ד' ז' ז'). הלכך לית ליה
דרבי יוסי הגלילי: **לקוצעו חוצה**.
האי שצעת ימים (ו) תאכלו מנחה ללו
לאקושי איסור חמץ למנחה אכילת מנחה
אחא אלא לאקושי אכילת מנחה
לאחרת חמץ לקצוע חכ"ל מנה חוצה
לדורות כל זמן שהוא מוזהר על החמץ
ואפילו בזמן שאין פסק דלא תימא על
מנחה ומרורים יאכלוהו כתיב^א אי
איכא פסק מייחייב באכילת מנחה ואי
לא לא: **צערצ** סאכלו מנחה. קרא
יתירא הוא דהא כתיב על מנחה
ומרורים יאכלוהו: **לעמא** ושהיה
בדרך רחוקה. שאף על פי שאינו
עושה פסק חייב באכילת מנחה:
לא ניכול לא נתיחייב: **ערל** שמתו
אחיו מחמת מילה: **זן נכר**. (מי"ט)
שמתכרו מעשיו לאציו שצמסין ולא
לכל התורה: **כתיב** צהאי. ערל זון
נכר וכתיב טמא ושהיה בדרך רחוקה
דליכול מנחה ואף על גב דמצי יליף
מנייה הלכך איצטרך היקישא
לקוצעו חוצה. ומקראי אחרני טובא
כגון שצעת ימים מנחה תאכלו^ב וכגון
מנחה יאכל את שצעת הימים^ג לא
נפקא ליה קציעות חוצה דהנהו
לאו חוצה נינהו אלא מנחה יאכל
ולא חמץ ואס רצה ליזון שלא מחמץ
ושלא ממנחה הרשות צידו ומדע
דא צבולוהו כתיב את שצעת הימים
וחוצת מנחה אינו אלא לילה הראשון
כדילפינן צפרק בתרא^ד אצל מההוא
קרא נפקא לן חוצה לילה הראשון
מדכתיב להיקישא גבי פסח וכדכתיב^ה
תאכל עליו מנחה כי פסק לילה
הראשון אף היקישא שלא בזמן
פסק לילה ראשון ואהני היקישא
למיימרא דקציעת חוצה דהיקישא
לאו לכל שצעה אלא ללילה הראשון:
דישראל

חמץ דברי רבי יהודה אמר לו ר'
שמעון וכו' אפשר לומר כן והלא כבר נאמר
לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו
מצות ורבי יהודה שפיר קאמר ליה רבי
שמעון ורבי יהודה אמר לך ההוא לקובעו
חובה אפילו בזמן הזה הוא דאתא ור' שמעון
לקובעו חובה מנא ליה נפקא ליה^א מבערב
תאכלו ור' יהודה^ב מיבעי ליה^ב לממא ושהיה
בדרך רחוקה סלקא דעתך אמינא הואיל
ובפסח לא יאכל מצה ומרור נמי לא ניכול
קמ"ל ור' שמעון טמא ושהיה בדרך רחוקה
לא איצטרך קרא דלא גרע מערל ובן נכר
דכתיב^ג וכל ערל לא יאכל בו^ג וכו' הוא אינו
אוכל אבל אוכל הוא במצה ובמרור ורבי
יהודה כתיב בהאי וכתיב בהאי מני
מתניתין אי רבי יהודה חמץ סתמא קאמר

אפילו דנכרי ואי רבי שמעון
דישראל

דא חייב בכל מנחה האמורות בתורה ואי קמשמע לן דמצי אכיל מנה אע"ג דאסור בפסח הא נמי
פשיטא דאזו מנה קדושה אית זה^ח וי"ל דאיצטרך להיכא דנשחט הפסח כשהיה מומר ועשה תשובה דאף על גב דלא אכיל בפסח דאין נאכל
אלא למנויו^ט מכל מקום חייב לאכול מנה ומרור^י:

ער"א. פי' הקונטרס שמתו אחיו מחמת מילה ולפירושו פסול נמי בתרומה דזהערל (יעמות ע. וסס) יליף תרומה מפסח בגו"ש דתושב ושכיר
והא דמיבעיה לן התם (דף ע"א) ערל קטן מהו לסוכו שמן של תרומה ערלה שלא בזמנה פוסלת או לא יש לחלק צין שלא בזמנה דקטן
שאין חייב למוול כיוצא בו^י למתו אחיו מחמת מילה דכיוצא בו צייצין^{יא} ומדע דהא טומטום אינו אוכל בתרומה דזהערל (שם ע"ב) אף על גב
דמסכדא אין חייב לקרוע הוא הדין מתו אחיו מחמת מילה דאינו אוכל אף על גב דאינו חייב למוול:

א) לעיל כג. לקמן לב. א.
ב) לקמן מה. א) לקמן לו.
ג) נכרות כח: יצמות ד.
ד) סנהדרין טו: א. א) לקמן
קכ. א) לקמן לו. וקב.
ה) יצמות ע"א. ו) וכן בכרית
כח: א. ח) ונמדבר טו.
ט) כמ"א: משומה.
י) [שמות יב] ט) [שם יג].
יא) [לקמן קכ]. ט) כמ"א:
יב) [ע"י בהרא"ש]
יג) דאסנר טפי דמוקמין לה
כ"ש לך ממני דף כ: א.
יד) [ע"פ תוס' לקמן קכ].
טו) ד"ה רב אחא זר יעקב.
טז) [ע"פ תוס' לקמן קכ].
טז) ד"ה לא זן נכר.

תורה אור השלם

1. לא תאכל עליו חמץ
שבעת ימים תאכל עליו
מצות לחם עני פי
ב) חפזון יצאת מארץ
מצרים למען תזכור את
יום צאתך מארץ מצרים
כל ימי חייך.
דברים טז ג
2. ויאמר משה אל הקם
וכור את היום הזה אשר
יצאתם מארץ מצרים
ועבדים כי בחוק יד
הוציא יי אתכם מזה
ואל יאכל חמץ:
שמות יג ג
3. כל מחמץ לא
תאכלו בכל משבתים
תאכלו מצות:
שמות יב כ
4. היום אתם יצאים
בחדש האביב:
שמות יג ד
5. בראשון בארבעה
עשר יום לחדש בערב
תאכלו מצות עד יום
האחד ועשרים לחדש
בערב: שמות יב יח
6. וכן יגור אתך גר
ועשה פסח לך המול לו
כל יקר ואז יקרב לעשותו
ותהיה כאחדתך וארץ וכל
ערל לא יאכל בו:
שמות יב מה

הגהות הב"ח

א) נביא למתיל חמץ
אין לו: ב) רש"י ד"ה
לקוצעו וכו' שצעת מנחה
תאכל עליו מנחה ללו:

